

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 17.marta
rīkojumu Nr. 185

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0342

Profesija Vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists)

Kvalifikācijas līmenis 3

Nodarbinātības apraksts **Vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) vada vilces līdzekli, organizē lokomotīves brigādes darbu, savas kompetences ietvaros nodrošina satiksmes drošību, kontrolē vilces līdzekļa agregātu, mezglu un sistēmu darbību, kā arī to tehnisko stāvokli.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Ievērot satiksmes drošības noteikumus	1.1. Pildīt dzelzceļa Tehniskās ekspluatācijas noteikumu prasības 1.2. Organizēt lokomotīves brigādes darbu 1.3. Pildīt noteikto ziņojumu reglamentu, savstarpējās kontroles un modrības kontroles kārtību 1.4. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus
2. Kontrolēt vilces līdzekļa agregātu, mezglu un sistēmu darbību, kā arī to tehnisko stāvokli	2.1. Riteņpāru un to bukšu mezglu 2.2. Ratiņu rāmja, atsperu pakares un bremžu sviru pārvada 2.3. Autosakabes 2.4. Dīzeļdzinēja ūdens, eļļas, degvielas, gaisa padeves sistēmu un dzesēšanas iekārtu 2.5. Bremžu un smilts padeves sistēmu 2.6. Dīzeļdzinēja 2.7. Reduktoru, hidroaparaātu 2.8. Ventilatoru 2.9. Elektrisko shēmu 2.10. Elektrisko mašīnu 2.11. Elektrisko aparātu 2.12. Ugunsdrošības ierīču sakaru un drošības ierīču 2.13. Iespēju robežās novērst 2.1. – 2.12.punktā minēto agregātu, mezglu un sistēmu atklātos bojājumus
3. Kontrolēt vilces līdzekļa darbību	3.1. Tehniskās apkopes laikā kontrolēt ūdens, eļļošanas, degvielas un bremžu sistēmu darbības parametrus 3.2. Nolasīt mēraparātu rādījumus un noteikt, vai tie ir pieļaujamajās robežās 3.3. Nepieciešamības gadījumā noteiktā kārtībā normalizēt aparātu darbības parametrus 3.4. Veikt vilces līdzekļa tehnisko apkopi
4. Pareizi pielietot bremzes	4.1. Zināt vilces līdzekļu un vagonu bremžu sistēmas uzbūves un darbības pamatprincipus 4.2. Prast lietot vilces līdzekļa, vilciena: 4.2.1. automātiskās bremzes; 4.2.2. rokas bremzes; 4.2.3. palīgbremzes; 4.2.4. elektriskās bremzes; 4.2.5. elektropneimatiskās bremzes; 4.2.6. bremzes kurpes.
5. Veikt vilces līdzekļa apkopi	5.1. Ekipēt vilces līdzekli ar degvielu, smērvielām, ūdeni, dzesējošu šķidrumu un smiltīm 5.2. Noliet kondensātu no tvertnēm un rezervuāriem 5.3. Noliet atstrādāto eļļu no tvertnēm
6. Uzturēt tehniskās zināšanas amata pienākumu pildīšanai	6.1. Piedalīties lokomotīvju brigāžu tehniskajās mācībās 6.2. Izmantot tehnisko literatūru jaunu, progresīvu darba metožu apgūšanai 6.3. Apmeklēt vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) profesionālās kompetences pilnveidošanas kursus

Īpaši faktori, kas raksturo darba vidi

Organizatoriskie faktori – organizē lokomotīves brigādes darbu

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

Tās atbilst normatīvajiem aktiem valsts reglamentētajai profesijai dzelzceļa jomā

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes / spējas
• Precīzi pildīt Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu prasības	• Sastādīt detaļu skices • Lasīt rasījumus un shēmas	• Komunikācijas prasmes • Spēja strādāt komandā

<ul style="list-style-type: none"> • Veikt dažādu vilces līdzekļu sēriju tehnisko apkopi • Operatīvi novērst vidēji sarežģītu ierīču un agregātu bojājumus • Precīzi pildīt amata instrukcijas prasības • Pildīt ziņojumu reglamentu • Novērtēt vilces līdzekļa tehnisko stāvokli • Apturēt un nostiprināt vilces līdzekli vai vilcienu • Operatīvi rīkoties nestandarta situācijās • Izmantot dienesta sakaru līdzekļus • Veikt atslēdznieka pamatdarbus • Pārzināt ekspluatējamā vilces līdzekļa uzbūvi un darbības principus 	<ul style="list-style-type: none"> • Izmantot tehnoloģiskās kartes un zīmējumus • Izmantot dažāda veida mērinstrumentus • Ievērot normatīvi tehniskās dokumentācijas prasības • Ievērot vides aizsardzības noteikumu prasības • Ievērot darba aizsardzības noteikumu prasības • Ievērot ugunsdrošības noteikumu prasības • Ievērot elektrodrošības noteikumu prasības • Ievērot vilces līdzekļa ekspluatācijas noteikumu prasības 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja strādāt jebkurā diennakts laikā • Spēja strādāt kustībā esošā objektā • Spēja uztvert informāciju • Problēmu risināšana • Pirmās palīdzības sniegšana • Spēja pašizglītoties • Radoša pieeja darbam • Plānot un organizēt savu darbu • Mutiski un rakstiski sniegt tehniski pareizu informāciju
---	---	---

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi			
Ritošā sastāva uzbūve un darbība			
Vagonu bremžu, riteņpāru un rullīšu bukšu uzbūve un darbība			
Vilces ritošā sastāva elektroiekārtu pielietojums, darbības principi, uzbūve, bojājumu pazīmes un novēršanas paņēmieni			
Vilces ritošā sastāva ekspluatācija un tehniskā apkope			
Vilces ritošā sastāva bremzes, to ierīču pielietojums, uzbūve, apkope un ekspluatācija			
Darba aizsardzība, elektrodrošība, ugunsdrošība, veicot vilces līdzekļa vadītāja pienākumus			
Vadības pamati			
Profesionālā saskarsme			

Profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- B.Ābiķe – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš” personāla direktore;
 B.Stendzenieks – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Kravu pārvadājumu pārvaldes Lokomotīvu ekspluatācijas sektora vadītājs;
 M.Riekstiņš – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Infrastruktūras pārvaldes direktora vietnieks;
 A.Dergačeva – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Juridiskās daļas vecākā juriskonsulte;
 G.Teivāns – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Ritošā sastāva Tehniskās daļas galvenais tehnologs;
 M.Aizstrauts – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Kravu pārvadājumu pārvaldes Kravu un komercdarba organizācijas daļas pārvadājumu noteikumu inženieris;
 V.Dobrovoļskis – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Kravu pārvadājumu pārvaldes Vagonu

ekspluatācijas sektora vadītājs;
V.Židova – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš”, Mācību centra tehnisko mācību koordinētāja;
A.Stepanovs – Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, vecākais tehniskais inspektors.

Konsultants:

E.Bonders – Valsts A/S “Latvijas dzelzceļš” Kravu pārvadājumu pārvaldes Rīgas
ekspluatācijas nodaļas Rīgas ekspluatācijas ceha vadītājs.

Profesijas standarta eksperts:

J.Eiduks – Satiksmes ministrijas Dzelzceļa departamenta direktors.